

30

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarškega
društva za Slovenijo

Štev. 4
1927

Vsebina:

Oskrbovanje čebel v A.-Ž. panjih	49	Kmetijska jubilejna razstava	59
Razjasnilo o nošemi v Sloveniji	52	Opazovalne postaje	60
Kako sem lani čebelaril	53	Društvene vesti	62
Doneski k vprašanju, ali tudi stara ma- tica pred rojem poje	56	Vesti iz podružnic	63
Vseslovanski čebelarški kongres v Pragi	58	Drobiž	64

Čebelarско društvo za Slovenijo (Blagovni oddelek) v Ljubljani

izdeluje v svoji novo ustanovljeni, najmoderneje urejeni delavnici

SATNICE

na dva načina in sicer navadne, ki so izdelane potom **potapljanja**
in pa **na dva valjarja** izvršene, ki ostanejo vedno tudi v mrazu
prožne in elastične, da se ne lomijo.

Na prodaj je več obljudenih **Žni-**
dersičevih panjev, dobro prezimljenih
in dobro oskrbljenih po zelo nizki ceni.
Albert Bergant, Rožna dolina, Cesta V,
št. 20.

Prodam vsled bolezni **18 obljudenih**
A.-Ž. panjev, močnih in dobro prezim-
ljenih po nizki ceni. Na razpolago je tudi
vse čebelarско orodje. — **Franc Rigler**,
nadučitelj, Hotič pri Litiji.

Prodam čebelnjak z 12 panji dunajske mere — šest je obljudenih — in z vsem
čebelarским orodjem dne 10. aprila na licu mesta: na šolskem vrtu na Teznu pri Mari-
boru ob pol 12 dopoldne. — **Anton Brumen**, nadučitelj v pok., Ptuj, Trubarjeva 8.

Prva jugoslovanska izdelovalnica satnic

AMBROŽIČ MOJSTRANA, GORENJSKO

Razpošilja satnice iz čistega čebelnega voska po nizki ceni ali jih zamenja za
vosek in voščine. Izdeluje iz poslanega voska satnice proti plačilu za izdelo-
vanje, po nizki ceni. Kupuje tudi vosek, voščine in žive čebele (Kranjčiče).

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

V Ljubljani, dne 1. aprila 1927. / Številka 4.

Letnik XXX.

Oskrbovanje čebel v A.-Ž. panjih.¹

Fr. D. Jug.

II.

Nepravilno ravnanje.

ka tudi čebelarjevo nepravilno ravnanje.

Prva in glavna napaka, ki jo večkrat zakrivijo čebelarji začetniki, je, da vsade roj na satne osnove (trakove), a ne na cele satnice. Res je, da nas čebelarska teorija uči, da se v rojevih čebelah z vso silo pojavlja nagon, da bi stavile satje, toda ta nagon ne traja dolgo, kvečjemu teden dni. Ogledimo si to nekoliko natančneje.

V starem bivališču sede čebele na roj več dni, posebno ako jim nagaja vreme, da ne morejo izrojiti. V tem času se bolj hranijo in manj delajo nego

po navadi; zaradi tega se debele. Saj je znano, da se tik pred rojenjem prav pošteno napijejo medu na račun izrojenca. Stari čebelarji so rekli, da roj vzame s seboj doto, to je za tri dni hrane. Ko vsadimo roj v prazen panj, je prva naloga čebel, da izločijo iz sebe maščobo, to je vosek, iz katerega grade satje.

Ako vsadimo roj v panj, ki je že opremljen s celimi satnicami ter so ulice v njem že urejene, in se čebele prepričajo, da je prostor zanje ugoden, posebno ker še tako lepo po vosku diši, tedaj se, zlasti če je bil roj močan, razdele po vseh ulicah ter prično izločevati svojo maščobo in nategovati osnove celic na satnicah. Ko pa dobi roj zvečer še pol kilograma razredčenega medu, se začne v panju najživahnejše delovanje, posebno še zato, ker čebele potrebujejo celic za odlaganje dodane hrane. Ako pa dobe južino še drugi in tretji večer, se delo ne ustavi ter so prav naglo vse satnice po večini izdelane ali pa vsaj na pol. V treh ali štirih dneh

¹ Opozarjamo čebelarje na članke g. Juga. Priobčevali jih bomo v vseh letošnjih številkah. — Op. ured.

ima pa tudi matica (pri prvcu) že vsaj en sat do polovice zaležen. Tedaj pa obrnejo čebele vso pozornost le na tiste sate, ki so najbližji zalegi. Za stranske sate se več ne brigajo, dokler se gnezdo do njih ne razširi.

Ako pa vsadimo roj v A. Ž.-panju na osnove, ki so morebiti komaj 3 do 4 cm široke, ima roj ogromno praznine na razpolago. Ko se prvi večer v svojem novem bivališču udomači, se čebele obesijo po vseh satnikih na začetke ter prično graditi satje. Drugi dan navadno dobimo že na vseh satnikih nekoliko srčkov satja. Drugi dan po roju navadno prične tudi že matica (prvčevega roja) zalegati na enem satiču, ki so ga čebele prvi dan po roju najdalj potegnile. Tedaj pritegne roj vse delavne moči na sate, ki so najbližji maticе. Ako pogledamo v panj, vidimo novo družino, ki visi na začetkih v obliki polkroga. Ko mine čebelar naravni nagon za potenje voska, grade s pomočjo obilnejše hrane samo še toliko satja, kolikor ga sproti potrebujejo za zalego, med in obnožino.

Ako je vreme lepo in paša dobra, zgrajba satja hitreje napreduje. Ako pa ni paše, delo skoro počiva. Zgodi se neredkokrat, da pride mesec avgust, ko je treba oba roja združiti, pa nima ne spodnji ne zgornji izdelanega satja. Ako je pa paša prav dobra, n. pr. kadar med jelka, nam pa roji prehitro in nepravilno delajo satje. Posebno stranske sate radi zveržijo ali pa pomešajo s trotovskimi celicami kar v sredini sata. Tako satje nima za nadaljnjo uporabo v plodišču nobene vrednosti več.

Satje, katero čebele zgrade na začetkih, ima tudi to slabost, da ni trdno, ker ni zažičeno. Ako denemo tako satje v točilo, se rado podre. Ako ni do spodnjega roba dodelano in ob straneh še ne pritrjeno, ga prvo leto sploh ne moremo iztočiti. Šele drugo leto, ko je bilo že večkrat zaleženo, ga denemo brez škode v točilo.

Ako čebele v A. Ž.-panju ne izdelajo prvo leto satja do tal, bomo imeli z njim

prihodnje leto velike težave. Pustimo ga sicer čebelar kljub temu lahko čez zimo, a spomladi bodo na vsih spodnjih robovih napravile trotovino. Ako to mirno pustimo, bomo imeli v panju tretjino trotov. Ako trotovino izrezujemo, jo bodo čebele ponovno napravile. Na nedodelanih satih je premalo čebelnih celic, zaradi tega pa primanjkuje prostora za zalego. Ako je spomladi še dobra paša, zanesejo še tisti prostor, kar ga je, s hrano. Potem se prično v velikem panju zaradi pomanjkanja praznega satja prezgodaj pripravljati na roj. Sicer ga lahko začasno preprečimo s predstavljanjem, toda s tem pa ne dosežemo pravega uspeha, ako nimamo popolnoma dodelanega satja. Uporaba satnic se pa pri prestavljanju vselej ne obnese. O tem več pozneje. Ako pustimo panj prezgodaj rojiti, preveč oslabi. Ako pa hočemo roj preprečiti, moramo starcu vzeti staro matico. A preden si izpodredi novo in preden začne zalegati, mine dva do tri tedne. Ker pa panj ni bil jako živalen, lahko oslabi baš pred glavno pašo junija meseca. Uspeh za to leto je pa potem izgubljen.

Panj imamo torej že drugo leto obljuden, pa še ni v redu. Pa tudi tretje leto še ne bo, ako mu ne preskrbimo boljšega satja. Tudi o tem več pozneje.

V plodišču A. Ž.-panja na devet satnikov vsebuje satje 70 do 71 tisoč čebelnih celic, medišče pa prav toliko. Torej kolikor satje v panju ni dodelano, toliko je čebelna družina manjša. To pa lahko zelo vpliva na neuspeh pri čebelni beri ob glavni paši, ker ima panj premalo čebel. Trotjega satja je v panju kmalu dovolj. Ako ga primanjkuje, izpodrežemo nekoliko voglov na satju spodaj. Presledke čebele spomladi izpolnijo s trotjimi celicami, katerih je 1000 do 2000 za vsak panj zadosti.

Veliko napako stori tudi, kdor vsadi v A.-Ž. panj preslabe roje. Roji iz navadnih kranjičev so za to večkrat prelahki (malo živalni). Roj, katerega vsadimo v A.-Ž. panj, mora biti toliko živalen,

da obsega vsaj dve tretjini prostora. Ako je roj, ki ga vsadimo v medišče panja, prvec iz kakega prav močnega kranjčiča, še zadostuje. A kar se tiče plodišča, kamor pride drujec, pa si lahko pomagamo na ta način, da združimo po dva ali tri roje, pa je uspeh zagotovljen.

Nekateri čebelarji začetniki vsade v nov A.-Ž. panj samo en roj, in sicer v plodišču. Medišče ostane prazno. Drugo pomlad pa si pri prestavljanju pomagajo na tale način: med zasedene sate v medišču in plodišču pomešajo cele satnice. To ravnanje je tudi napačno, kajti ako v tem času ni še dobre paše, se čebele izlepa ne lotijo satnic, posebno v medišču ne. Da bi imeli pri tem načinu uspeh je mogoče edino le v kaki prav dobri čebelni letini, ko traja paša celo poletje. Takrat odebele mlade čebele zaradi obilne hrane, ki jo prinašajo in spravljajo v satje. Potem začnejo potiti vosek, iz katerega grade satje ter delajo med sati pregradke itd.

Pa naj navedem še nekaj. Kdor se hoče s pridom poprijeti umnega čebelarstva v A.-Ž. panju, mu bodi glavna skrb, da si priskrbi lepega, trpežnega in pravilno izdelanega satja. To pa doseže najlažje s celimi satnicami. V tej zadevi pa čujemo navadno polno izgovorov: satnice so drage, voska ni mogoče dobiti itd. Vse to je res! A pomisliti nam je treba: ako smo zmogli toliko, da smo kupili ali naredili panj brez satja, bom pač še toliko žrtvovali, da kupimo še potrebno notranjo opremo — satnice za panj, ki so čebelarjem prav tako potrebne kakor novorojenčku zibel. Sicer si tudi same zgrade »zibelke«, a na čebelarjeve stroške in njemu v škodo.

Te bridke izkušnje sem jaz kot začetnik sam izkusil, ker sem se dal voditi nevesčim čebelarjem, ki so mi svetovali, da je potrata, če damo roju cele satnice, ker roj itak sam gradi satje. Dandanes je pa še pretežna večina čebelarjev začetnikov na deželi, ki skoparijo s satnicami ter imajo zato revne in nepravilno obljube

dene A.-Ž. panje. Poleg tega so pritisnile še slabe letine, ki so spravile marsikaterga čebelarja v obup, da je začel neopravičeno kritizirati A.-Ž. panj, češ da je za naše kraje prevelik, in mu očitajo različne napake, katere so pa sami zakrivali, tega pa v svoji nevednosti ne priznavajo.

V nekem kraju na Dolenjskem so se nekateri čebelarji poprijeli eksportnega panja na sedem in devet satnikov ter pravijo, da v tem lažje čebelarijo nego v A.-Ž. panju z mediščem, ker je ta zanje prevelik. To govore seveda samo taki čebelarji, ki so napravili z njim preizkušnje, toda napačne. Primoran sem pripomniti, da imajo eksportni panji brez medišča pomen le za tiste čebelarje, ki hočejo močnejših rojev. Ako jih imamo večje število, tudi lahko delamo iz njih roje za obljudenje velikih A.-Ž. panjev, toda za čebelarjenje na med pa nimajo pomena. Eksportne panje na devet satnikov tudi lahko uporabljamo za pridobivanje lepega satja. Ako imamo 10 A.-Ž. panjev, oskrbimo si še štiri eksportne in jih opremimo s celimi satnicami. Spomladi vsadimo vanje roje prvce iz A.-Ž. panjev in jih oskrbujemo po že opisanem načinu. Jeseni jih pa vse podrmo, oziroma jih združimo s čebelami v A.-Ž. panjih, ki jim odvzamemo slabejše staro satje. Pozimi imamo eksportne panje prazne in jih lahko porabimo za shrambo satja. Drugo spomlad pa vse to zopet ponovimo! Tako dobimo vsako leto 36 novih lepih satov, ki za 10 A.-Ž. panjev zadostujejo. Od A. Ž. panjev pa lahko dobimo vsako leto tri do štiri kilograme čistega voska, ako pretočimo staro satje. Vosek zamenjamo za satnice. Tako bomo z dobrim lepim satjem vedno preskrbljeni. Kadar je pa čebelar preskrbljen s satjem, takrat je šele prebil ledino v svojem čebelarstvu.

V prihodnji številki se hočemo pomeniti o nadaljnjem delu: o pripravi panjev za zimo.

(Dalje prih.)

Razjasnilo o nosemi v Sloveniji.

A. Bukovec.

ansko leto smo v članku »Nekoliko odgovora«, ki je bil objavljen v 4. številki »Slov. Čebelarja« obljubili, da bomo izkušali prinesiti natančno sliko vseh pojavov »noseme« v Sloveniji.

Dasi smo snov naglo zbrali, je nismo mogli objaviti, ker je »Slov. Čebelar« moral priobčevati drugo nujnejšo stvarino. Sedaj pa je prišel čas, da objavimo zbrane podatke.

Prvi glasovi o nosemi v Sloveniji so nastali nekako pred desetimi leti. Gospod Kajfež iz Novih Sel, ki si je baš postavil velik vzoren čebelnjak, je začel tožiti o neki novi bolezni, ki je bila našim čebelarjem takrat tudi po imenu še neznana. Na podlagi spisa dr. Zandra je sklepal, da bolezen ni nič drugega nego nosema. Po njegovi izjavi so bili pojavi pri poteku bolezni tako značilni, da ni bilo mogoče misliti na kako drugo bolezen. Pomrlo mu je mnogo panjev, in mlademu čebelarstvu, ki si ga je komaj ustvaril z velikimi žrtvami, je grozila nagla propast. V čebelnjaku pa je nato nastal ogenj. Zgorelo je vse do tal s panji in orodjem vred. Gospod Kajfež potem ni izkušal obnoviti čebelarstva.

Za nas ta primer »noseme« nima nikaškega pomena več. Ostal bo za vselej nepojasnen, ker razen lastnika čebel nihče ni videl obolelih čebel in nihče ni poizkušal končnoveljavno ugotoviti, ali so bile čebele resnično bolne za nosemo. Zato danes nihče trditi ne more, niti da je bila v čebelnjaku g. Kajfeža nosema niti da je ni bilo.

Važno pa je, da omenimo, da leže Nova Sela v neposredni bližini mogočnih jelovih gozdov in da so čebele g. Kajfeža prezimovale tudi na jelkovem medu, ki — ka-

kor znano — rad provzroča hudo in dolgotrajno grizavost panjev z mnogimi znaki obolenja za nosemo. Ne smemo pozabiti, da so v Novih Selih, oziroma v bližnji okolici obolele le čebele g. Kajfeža. Znano pa je, da se nosema naglo širi od čebelnjaka do čebelnjaka in iz kraja v kraj. Končno omenjamo še, da je g. K. prepe-ljaval bolne čebele v ajdovo pašo v temeniško dolino, a se bolezen po tistih krajih ni razpasla. Ali je to mogoče pričakovati od tako zelo kužne bolezni, kakor je nosema?

Bolj zanimiv je pojav »noseme« v Rožnem dolu. Svoječasno je bilo zaradi njega med čebelarji precej vznemirjenja in govorjenja, toda nihče ni dolgo časa vedel kaj točnega povedati. Na podlagi popisa bolezni po lastniku čebel samem so kasneje nekateri čebelarji kratkomalo izjavili, da je v Rožnem dolu nosema. Pri tem je ostalo in tudi lastnik čebel se je dal prepričati, da bo tako, zlasti ker so mu to zatrjevali čebelarji, ki niso »kar tako«.

Sedaj pa poslušajmo g. Poliča samega, kaj nam je februarja meseca 1926. l. pisal o tej zadevi:

»Vaši želji ustrezajoč, hočem na kratko popisati svoje opazovanje bolezni, ki nastopa vsako leto bolj ali manj pri mojih čebelah. Da li je to »nosema« ali ne, ne vem. Skoraj gotovo pa to ni ona »nosema«, katero popisujejo v raznih knjigah in člankih v strokovnem časopisju.

Bolezen se pojavi redno v začetku maja meseca ter konča prav tako redno koncem maja ali v začetku junija meseca. Z vso gotovostjo sem dognal, da so prizadete le prav stare čebele, mladice pa ne, čisto zanesljivo ne. Vsako jutro, ko začne žival izletavati priskačejo obolele čebele iz žrel, padajo z brade in beže ter poskušajo zleteti po tleh. Toda njih krila so kakor otrpla, drže jih razprostrta. Končno se zbero utrujene in brez moči v gruče.

Zvijajo se v krčih ter počasi poginejo. Pri tem se premetavajo. To bi kazalo, da trpe hude bolečine.

Bolezen sem opazal pri vseh panjih enako. Čebele cepajo polagoma iz panjev, tam ena tu ena, tako dolgo, da jih okoli poldneva lazi in se zvija okoli čebelnjaka več sto.

Ko mine zgoraj omenjena doba, preneha bolezen popolnoma, kot bi odrezal.

Isti pojav sem opazoval v okolici Rožnega dola, v Semiču, v Črnomlju in drugod.

Strinjam se z Vami, da to pač ni prava nosema in mislim da so temu vzrok zunanji vplivi, predvsem kaka strupena rastlina. Če bi bila »nosema«, bi morali biti sedaj po več letih vsi panji prizadeti. Ne nastopala bi tudi ob istem času v celi okolici, temveč le pri posameznih čebelnjakih.

To bi bilo nekako vse, kar zamorem za enkrat podati.»

Ko nam je g. Polič izročil te podatke, je med razgovorom omenil tudi, da so vse bolne čebele popolnoma ogoljene, črne in da imajo robove kril vse izjedene. Zадki niso nabrekli. Skoraj vse imajo na nogah popolnoma enako obnožino rjave barve. To je posebnost značilno. Bolezen se pojavlja že osem let vsako leto. Ko mine, si panji prav naglo opomorejo.

Na podlagi teh podatkov lahko rečemo, da v tem primeru o nosemi ne more biti govora. Vzroke bolezni je brez dvoma iskati v kaki strupeni rastlini, ki cvete v kritičnem času baš v Beli Krajini. Bolezen je tako jasno popisana, da bi bilo odveč vsako nadaljnje ugibanje o njej. Glede te bolezni torej lahko brezpogojno rečemo: nosema ni. (Dalje prih.)

Kako sem lani čebelaril.

H. Peternel v Bukovem žlaku.

Menda ni čebelarja v Sloveniji, ki bi se imel pohvaliti z lansko letino. Prepričan sem, da je ta letina jako razočarala skoro vse čebelarje. Ako sem se pohvalil v prejšnjih letih, naj tožim tudi nad zlo usodo minule letine. Baš iz čebelarskih usod pa se učimo sami in tudi drugi.

Začetek letine je bil do konca majnika še precej dober. Panji so bili živalni, močno zaležani, zaloge novega medu precejšnje. A že v začetku junija meseca so jele čebele odganjati trote, znamenje, da je paša slaba. Čim bližji smo bili kresu, tem bolj je deževalo, in vsak nov naraščaj trotov je bil odgnan. Ker ni nehalo liti, so bili vsi panji ob kostanjevem cvetu pri kraju s svojo zalogo; obilni kostanjev cvet je nudil čebelam živeža komaj za

sproti. Okoli sv. Jakoba je prenehal dež, a paša je bila pri kraju. Edino na gozd in na ajdo smo se zanašali. Gozd je popolnoma odpovedal, ajde pa niso mogli kmetovalci pravočasno sejati, ker ni bilo žito zrelo, zemlja pa premokra.

Ker sem vedel, da pojdem jeseni v pokoj in zapustim kraj svojega dosedanjega delovanja, sem dal postaviti v bližini Celja čebelnjak za svoje čebele in jih prepeljal tja v pašo. Ajde je bilo precej vsejane. Paša na ajdi je bila še dokaj dobra. Čebele so se preživile in nabrale vsaj delno zimsko zalogo. Po končani paši sem pregledal panje in začel pitati, kolikor se mi je zdelo neobhodno potrebno. Menil sem, da je s tem, da je letina popolnoma odpovedala in da moram pitati, ne pa, da bi bil vsaj nekoliko medu pridelal, konec vsega hudega za letos, a motil sem se temeljito.

Novi čebelnjak je bil obrnjen lepo proti jugu. Postavljen je bil na vzvišenem kraju, kamor ni mogla seči nobena povodenj:

Stebri so bili močni, vsaj 70 cm v zemljo vdelani in trdno zagvoženi, čebelnjak skrbno zaprt in varen pred tatvino.

29. oktobra je prihrul orkan z juga in ob šestih zvečer obrnil čebelnjak narobe ter podrl vse panje. Sporočilo o groznem dogodku sem prejel šele v soboto, dne 30. oktobra zvečer, ko sem bil vezan še tri dni na stari kraj, ki je bil oddaljen štiri ure hoda od čebelnjaka. Po poročilu sem sodil, da je vse ali skoraj vse uničeno. Računal sem že, da se je moje obširno čebelarstvo skrčilo na osem, deloma revnih družin, katerih nisem še spravil v novi čebelnjak. Drugo jutro sem poslal osebo, ki je nekoliko umela o čebelarstvu, na mesto nesreče, da zvem vso resnico. Še isti dan sem zvedel, da je oskrbnik čebelnjaka spravil vse panje v kozolc, ki je slučajno ostal nepoškodovan, in da so vsi panji živi, ter izletujejo na novem prostoru. Čebele sicer priletavajo tja, kjer je stal podrti čebelnjak, a se vračajo na novo mesto, kjer so postavljene. Potrdila se je že stara izkušnja, da se ni treba bati premikati čebele na kako novo mesto, tudi ako je prav blizu, samo da se odstranijo vsi panji in če mogoče tudi prejšnji čebelnjak. O notranjem stanju panjev nisem mnogo zvedel, samo to, da je v njih vse križem in da jih ni mogoče urediti, ker so čebele zelo razdražene.

Potolažen sem bil nekoliko in si mislil: polovica bo le ostala. Čakal sem mirno časa, ko bom mogel pohiteti k čebelam, skrbelo me je le vreme, ker je obetal tatarski mojster, da bo čebelnjak že novembra meseca zopet postavil, ako ne bo preslabo vreme.

Ko sem prišel okoli poldne 2. novembra na kraj nesreče, je čebelnjak že stal na svojem mestu in so ga pokrivali. Svoj čas sem porabil za pregled in ureditev satnikov v onih panjih, do katerih sem mogel. Kar sem videl, je bilo grozno. Sunek orkana je bil strašen. Zapahi okenc kate-regakoli sestava so vsi odnehali. Zaradi tega je satnike vrglo stran do vrat panja

in so se nagnili na eno ali drugo stran, drug na drugega, ker jih razstojišča niso več držala. Tisti prizidki, ki jih marsikateri čebelar preklinja, in ki jih jaz nisem odstranil, ker sem imel premalo časa za jesenski pregled panjev, so rešili svoje čebelarstvo najhujšega. Prizidki med posameznimi satniki so držali satovje toliko vsaksebi, da velika večina ni bila zmečkana. Mirneje sem čakal večera, ko smo mogli panje prenesti na staro mesto, da bi jih drugi dan vse pregledal in uravnaval satje.

Vreme je ostalo gorko še drugi dan, to je 3. novembra, dasi je popoldne nekoliko deževalo. Popoldne sem že vedel, pri čem sem. Noben panj ni bil popolnoma uničen, a tudi prav noben brez izgube čebel. Povprečno je bilo strtih ena desetina čebel. Satnikov ni bilo mnogo poškodovanih, a pri štirih panjih je bila med mrtvicami tudi matica. To so oznanjevale čebele same. Te družine sem pregledal temeljito dvakrat, matice ni bilo in ni bilo, zato sem jih pridružil sosednjim. Vem, da je marsikatera matica dobila pri polomu sunek, ki bo povzročil njeno smrt šele čez nekoliko dni. To se bo gotovo pokazalo, a vendar sem zadovoljen, da ni bila nesreča večja.

Ako sedaj mirno premislim, da je čebelnjak orkan izruval, da so bili vsi panji vrženi z veliko silo v smeri od pročelja proti vratcem in da so padli najprej na steno padajočega čebelnjaka in se nato prekopicnili drug po drugem, da so bili prenešeni po nečebelarjih v sto korakov oddaljeni kozolc in da jim nisem mogel priti na pomoč tri dni po nesreči, se moram čuditi trdnosti čebelnege rodu. Tudi izguba, ki jo imam, ni tako velikanska, kakor sem se bal začetkoma, ker mi je ostalo od 32 A.-Ž. panjev še 28, in ako tudi še kaka matica pade, bom vendar začel novo čebelarsko leto s precejšnjim številom družin, ker je ostalo osem družin na kraju mojega dosedanjega bivanja nepoškodovanih.

Nauke, ki sem jih pridobil v tej precej dragi šoli, so:

1. Zasidraj čebelnjak tako, da ga veter ne odnese!

2. Ko zapustiš A.-Ž. panje za dalj časa, zamudi pol ure in pritrdi skrbno vratca

z žebliji kakor pri prevažanju in ne zanašaj se na zapahel!

3. Ne misli, da te je zadelo najhujše, ako ti niso čebele mogle nabrati medu ob slabi letini, pride nesreča, ki ti jih lahko vzame za vedno.

Darilo čebel. podružnice v Kragujevcu, Srbija, zaščitniku čebelarskih društev, Njeg. Vis. prestolonasledniku Petru.

To krasno darilo je panj za tri družine. Delo je veren posnetek cerkve pokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja na Oplencu. Panj je visok skoraj dva metra in je rezan iz najlepšega lesa; nameščen je v posebnem

paviljonu. Izdelan je bil v vojnotehn. zavodu v Kragujevcu. Stroški znašajo nad 20.000 Din. Izdelale so ga spretno roke nekega slovenskega podobarja. Čestitamo podružnici »Šumadija«, da je delo tako krasno uspelo.

Doneski k vprašanju, ali tudi stara matica pred rojem poje.

Članek o tej reči v lanski 11. številki »Slov. Čebelarja« je zbudil mnogo zanimanja. Danes objavljamo tri članke, ki jih je prejelo uredništvo od naših čebelarjev. So zanimivi, zlasti ker potrjujejo dosedanja opazovanja v te zadevi.

I.

Petje stare matice je tudi zame že nekaj let dognana stvar. Še marsikdo drug poleg v članku navedenih čebelarjev je sigurno že slišal peti staro matico, a ni vedel, kaj naj si misli o tem, ker je živel v starem čebelarskem prepričanju, da poje le mlada matica po prvecu ali pa kadar plemenjak zaradi slabega vremena ali iz kateregakoli drugega vzroka ne more rojiti in zato uniči staro matico ter roji s pevko. V tej zvezi je marsikak čebelar, zlasti tisti, ki čebelarji s kranjiči, ogrebel v panj pevca, dasi je v resnici z rojem šla stara izprašena matica.

L. 1921. sem slučajno opazil pri panju št. 6, ki je sedel na roj, da matica poje. Čuden se mi je zdel ta pojav. Ker imam čebelnjak postavljen na vrtu, ki je nekoliko od šole oddaljen in ob rojevnici zaradi zaposlenosti v šoli ne morem biti pri čebelah vsak čas, sem sumil, da je prvec pobegnil, ali pa se je zaradi izgube matice vrnil in da v panju sedaj gospodari že mlada matica pevka. Mogoče bi bilo to, a vendar nisem verjeti mogel. Ker mi ni dopuščal čas, da bi bil panj pregledal, sem se odločil, da preiščem to zagónetno reč po šoli.

Ko pridem okoli poldneva k čebelnjaku, zagledam, da baš ta panj roji. Nemalo sem se začudil, ko opazim v roju staro matico z rdečo piko (letnik 1926). Razmišljal sem na vse načine in na tihem razbral, da je morala peti prav ta izprašena stara matica. Ta čuden pojav sem zabeležil v če-

belarski zapisnik. Prihodnje leto (1922) sem bil pozornejši. Posrečilo se mi je, da sem dognal isto pri dveh panjih, pri št. 11. in zopet pri št. 6. Pri obeh sem imel v roki sat, na katerem je pela zaznamovana matica. Oba sta v treh dneh rojila. Zame je bilo od takrat petje stare matice pred rojem dognana stvar. Nisem pa stvari omenjal nikomur, ker sem bil prepričan, da ne bo verjel, kdor ni slišal sam kaj takega. Tudi sam bi prej o taki novici podvomil.

Od takrat se nisem več toliko zanimal za stvar, dokler nisem lani opazil, da stara matica poje tudi, kadar panj prelega. Panj št. 16 je nekam zaostajal vso pomlad. Kljub temu je imel precej medu, neprimerno mnogo pa obnožine. Proti drugim pa ni napredoval z zalego. Iz tega sem sklepal, da ima — slabo matico. Panj sem vedno skrbno opazoval. Namen sem imel, da zamenjam matico o prvi ugodni priliki, a prehitelo so me prav čebele same.

Nekega dopoldne sem odprl panj, da ga pregledam. Kar zaslišim, da matica poje. Da bi se panj pripravljal na rojenje, je bilo v stanju, kakršen je bil, nemogoče. Način petja me je takoj prepričal, da poje stara matica. Pogledal sem sat za satom. Ko izvlečem srednji sat, opazim na njem dva godna matičnika in staro dveletno matico z rumeno piko — letnik 1924., ki se je baš prihulila k satu in — zapela. Opazoval sem jo nadalje, lezla je med čebelami počasi, nekam bolno, klaverno in še nekajkrat zapela. Potem sem sat postavil nazaj in panj zaprl. Družina je prelegala. Da pridem stvari do dna, sem sklenil ta pojav natančneje opazovati. Bil sem prepričan, da so matici njene ure štete. Popoldne sem pazil pri žrelu, a nič ni bilo posebnega, le čebele so se mi zdele bolj živahne nego sicer. Prisluskoval sem za panjem in še enkrat slišal matičino petje. Proti večeru sem zaklopnico pred panjem

zaradi sigurnosti zaprl. In res! Zjutraj zgo-
daj odprem lino in najdem matico z rumeno
piko mrtvo. Sirota je ležala pred žrelom,
kjer so jo pustile čebele. Pogledam še v
panj — čebelar je gospodarila že mlada
matica, drugi matičnik je bil pa podrt.

Ta pojav me je prepričal, da stara ma-
tica včasih poje tudi, kadar panj prelega.
Pa zakaj? Ali hoče naslednico opozoriti
nase kot na pravo gospodarico panja, ali
pa je petje le izraz smrtne slutnje in da
opozarja čebele, svoje sodnice, da je pri-
šel čas, da store z njo, kar zahteva —
usoda. Bog ve! Peter Jocif.

II.

»Slov. Čebelar« je v XI. števil. 1926. l.
sprožil to vprašanje in prav je, da ga je
rešil v potrdilnem zmislu.

Najbrž je že marsikateri čebelar slišal
staro matico peti, čeprav ne tako pogo-
stoma, pa se za to ni briga, ker si ali ni
vedel razlagati petja ali pa je mislil, da
mlada matica poje. Doslej se o tem vsaj v
naših krajih ni razpravljalo in čebelarji
smo bili večidel prepričani, da so pevke
le mlade matice. Po drugih krajih so če-
belarji o petju stare matice prepričani (?
op. ured.) in tudi med nami je dosti takih
starih očancev — g. urednik jih navaja
pet — ki so se o tem že davno prepričali.
Že sloveči čebelar pl. Berlepš je v svoji
učni knjigi (3. izdaja, str. 475) ugotovil, da
tudi stara matica včasih poje, in v dokaz
navedel pričevanje mnogih izkušenih če-
belarjev. Stari nemški strokovni listi po-
ročajo o petju stare matice kakor o do-
gnani reči in pred več nego 50 leti so o
tem pisali n. pr. Dzierzon, Kleine, dr. Dön-
hof i. dr.

V knjigi: »Handwörterbuch für Bienen-
freunde«, Berlin 1867, berem: »Tudi stare
matice se včasih oglase, ako je kaka kva-
karica v panju in vreme zadržuje rojenje.
Poje tudi iz zadrege in strahu.«

Ni pa še zadosti pojasnjeno, zakaj bi bil
glas stare matice bolj zamolkel in nizek,
nego pevkin. Menim, da bi bilo pri preso-
janju glasu gledati na to, kje matica stoji,

kadar poje. Gotovo je glas bolj čist in za-
tegnjen, ako zapoje nad praznimi celicami.
Na teh glas mnogo bolje odmeva, nego
ako stoji na celicah, ki so polne medu ali
zalege, ali pa na steni panja.

P. Angelus v Ljubljani.

Op. ured. Na pokriti zalegi ali pa na
medenem satu nisem še nikdar videl ma-
tice peti. Različnost glasu med mladico in
izprašeno matico nam je iskati v močnej-
šem zadku izprašene matice. Matica ne
poje (striže) s krili, kakor muren ali šču-
rek, nego z vzdušnicami, ki so v zadku.
Viola ima globokejši glas nego violina, če-
prav ni mnogo večja! Na glasovne barve
vplivajo že prav neznatne razlike, nikar
pa takšna, kakor je med zadkom mladice
in stare matice!

III.

Do zdaj je veljalo pravilo, da stara ma-
tica ne poje in da vsak panj, ki pred pr-
vim rojem zapoje, roji z mlado neizpra-
šeno matico. Po tem pravilu smo se čebe-
larji vobče držali in nismo stvari natanč-
neje preiskavali. Toda človek večkrat naj-
de tudi kaj, česar ne išče, in spozna in
opazi, česar ne opazuje.

Tako se je meni v letu 1925. primerilo,
da sta dva roja s tako zvano pevko, ko
sem ju iz lovilnika vsadil v panj, čez pri-
bližno četrt ure ušla iz panja in se vrnila
v izrojenca.

Pri teh rojih sem opazil že pri ogreba-
nju, da so bile čebele nekako nemirne,
vendar ne tako, kot so brezmatične. Pri
enem roju sem celo videl, da je prilezla
matica na zunanjo stran lovilnika in da so
jo posamezne čebele preganjale. Čebele so
kazale večjo nemirnost nego tisto sovraž-
nost, ki jo kažejo, če se dva roja, eden z
izprašeno, drugi z mlado matico, skupaj
usedeta. To mi je dalo povod, da sem za-
čel misliti, ali ni šla z rojem poleg »pevke«
tudi stara oplojena matica.

Zaradi teh dogodkov v letu 1925. sem
lani obrnil posebno pozornost panjem, v
katerih je matica pred prvim rojem pela.
To mi je bilo toliko lažje, ker so lani če-

bele zaradi neugodnega vremena z rojenjem odlašale. Ta vremenska neprilika je bila, kakor sem pozneje dognal, tudi vzrok tem izrednim pojavom. Da bo stvar bolj jasna, naj omenim še nekatere dogodke, ki sem jih opazil pri lanskem rojenju.

April je bil pri nas za razvoj panjev še dosti ugoden. Zaradi tega so bili moji pa, nji, ki sem jih določil že v prvi polovici maja meseca za to pripravljene. Prvi roj sem dobil 15. maja. Izrožil je popolnoma normalno. Pri nekem drugem panju, ki je tudi že imel pokrite matičnjake, je pričela stara (enoletna) matica godne matičnike pokončevati, mlajše so pa čebele dalje gojile. Ta panj je izrožil 23. maja, tudi brez petja. Od takrat dalje pa so skoraj vse matice pred prvim rojem pele tako, da nazadnje skoraj nisem več vedel, kje je stara in kje mlada matica.

Ne bom opisoval vseh slučajev, ker bi bil spis potem preobširen, ampak omejiti se hočem le na dva posebno izrazita, popolnoma jasna slučaja, pri katerih sta izključena vsak dvom in vsaka zmota. Pri prvem je pela stara matica prav močno od jutra do blizu enajstih, in ker je bilo ta dan ugodno vreme, je panj vzrožil. Takoj nato sem pregledal izrojenca in se uveril, da se ni še mlada matica poglela, pač pa so bili matičniki že dozoreli. V drugem slučaju, ki je vsekakor bolj zanimiv, je matica, ki je bila triletna, ves teden pela, zra-

ven pa legla. Matičnikov, ki so že bili pokriti, se ni dotaknila. Po preteku enega tedna so pričele mlade matice v celicah odgovarjati in čez dva dni je panj rojil. Pri tem roju so se pa pojavili isti znaki kot v zgoraj omenjenih slučajih iz leta 1925. Čebele niso bile običajno mirne. Zunaj lovilnika sem opazil matico, ki je čebele očitno niso marale. Ujel sem jo in priprl v matičnico. Roj sem potem takoj, ko so se vse zbrale v košu (za lovilnik uporabljam namreč slamnat koš), vsadil v panj na satje. Pri vsajanju sem slučajno opazil staro matico, ki sem jo že od prejšnjega pregledovanja dobro poznal in se ji je tudi že na prvi pogled poznalo, da je stara. Ker sem roju že prej vzel mlado matico, sem domneval, da imajo zdaj čebele le to staro matico. Ono, ki sem jo priprl v matičnico, sem postavil zadaj v panj v neposredno bližino roja in panj zaprl. Čebele so ostale mirne. Drugi dan sem našel priprto matico mrtvo, zunaj panja pa še eno, a stara matica je že legla. To je bilo v času od 12. do 15. junija, ko je nastopila tista znana doba gladovanja. Čebele so vsa jajčeca iz celic odstranile, matica pa je prenehala leči ves mesec. Potem je zopet pričela leči in je legla do konca avgusta meseca prav dobro. V začetku septembra meseca pa sem nenadoma opazil, da je panj prelegel in že izprašil prav krepko matico. (Konec prih.)

Vseslovanski čebelarški kongres v Pragi.

Prijatelji čebelarji!

liža se veliki dan naše čebelarške družine. Čez tri in pol meseca se bodo odprla vrata razsežne industrijske palače in celega razstavišča, da sprejmejo mnogoštevilne delavce in prijatelje čebel iz vseh slovanskih dežel. Pripravljajte se na velike dneve s pravo čebelarško mar-

ljivostjo. Vsak čebelar premišljuje, kaj bo razstavil in kako pripomore, da bo rodilo velik uspeh. Industrijsko palačo in razstavni prostor moramo izpolniti in lepo urediti; gledal bo na nas s kritičnim očesom ves čebelarški svet.

Kongres in razstava se bo vršila pod pokroviteljstvom kmetijskega ministra g. prof. Otokarja Srdinke, pod častnim predsedstvom g. Karla Baxe, primatorja glavnega mesta Prage, g. Josipa Arhy, predsednika deželne upravnega odbora in

njegovega namestnika g. J. Nerada, predsednikov kmetijskih svetov gg. Ad. Prokúpke, dr. Rozkošnega, Frant. Zike in dr. Pavla Blaha, poslancev Fr. Staňka in dr. Frant. Králíka, dekana in strokovnega pisatelja Fr. Adamca, dr. Ljudevita Medveckega v Bratislavi, podpolkovnika in pisatelja Josipa Gregora-Tajovského in gospe Gizele Duchayové iz Bratislave.

Program slavnostnih dni, ki bo še primerno izpopolnjen, je sledeči:

Sobota, 2. julija: Sprejem gostov in medsebojno spoznavanje.

Nedelja, 3. julija: Otvoritev razstave v industrijski palači v Kral. Obori. — Popoldne ogled razstave, koncert na razstavišču. — Slavnostni sprejemni večer.

Ponedeljek, 4. julija: Popoldne I. ciklus strokovnih predavanj (anatomija, fiziologija in biologija čebele). — Popoldne: II. ciklus strokovnih predavanj (čebelarstva praksa, čebelne bolezni). — Zvečer: slavnostna predstava v Narodnem gledališču (opera »Prodana nevesta«).

Torek, 5. julija: Ob 10 kongres slovanskih čebelarjev v Smetanovi dvorani Obecního doma. — Ob 2 skupni obed. — Zvečer: koncert na razstavišču.

Sreda, 6. julija: Ob 1/29 občni zbor Zveze deželnih zvez čebelarskih društev RČS. — Ob 1/211 občni zbor Vseslovanske čebelarske zveze. — Popoldne: III. ciklus strokovnih predavanj (vzreja matic). — Zvečer: obisk mestnega gledališča na Kral. Vinohradih.

Četrtek, 7. julija: Izlet s parnikom v državni čebelarski zavod v Dole pri Libčicích nad Vltavo; pregled zavoda, demonstracije v laboratorijih in v čebelnjaku.

Petek, 8. julija: Pregled mesta Prage, poset na magistratu in ogled raznih znamenitosti.

Sobota, 9. julija: Izlet na Karlov Týn, v Kladno (industrijska podjetja) in v Mlado Boleslavo (okrajna razstava).

Nedelja, 10. julija: Zaključek razstave. — Čebelarji, ki se vračajo domov čež Brno, obiščejo znamenite blanske jame.

Zvedeli smo, da bo železniško ministrstvo dovolilo 50% popust na vozne listke.

Upamo na nadaljnje ugodnosti, posebno glede potnega lista.

Pripravljajte se in pridite v največjem številu!

Pripravljalni odbor za prireditev vseslovanskega kongresa in čebelarske razstave v Pragi.

Kmetijska jubilejna razstava.

Kmetijska družba za Slovenijo praznuje letos 160 letnico, odkar ji je bil položen temeljni kamen. Vso to dolgo dobo se je vztrajno trudila za povzdigo kmetijstva in je dosegala tudi lepe uspehe. Velik del napredka, ki ga je napravilo v tem času naše kmetijstvo, smemo po pravici prištevati zaslugam Kmetijske družbe.

V proslavo svoje 160 letnice priredi v zvezi z upravo ljubljanskega velesejma septembra meseca t. l. splošno kmetijsko razstavo, ki naj pokaže sedanjí položaj

našega kmetijstva. Ta prireditev naj poleg tega vzpodbudi člane, da bodo še bolj delavni in še krepkeje pospeševali rodnost naše lepe zemlje.

Znano je, da Kmetijska družba ni posvečala svojih moči samo poljedelstvu in živinoreji v ožjem pomenu, temveč je skrbela za razvoj in procvit vseh strok, ki se tičejo produkcije naše zemlje. Iz Kmetijske družbe so izšla, po njeni inicijativi in z njeno pomočjo so se ustanovila in uspešno razvijala društva za posebne panoge kmetijstva. Med temi je tudi naše društvo. Kmetijska družba mu je bila ob njegovem rojstvu in razvoju vedno krepka in dobrohotna opora.

S pravico se razstavni odbor obrača s prošnjo ne samo do kmetijskih podružnic in do njih članov, temveč tudi do slovenskih čebelarjev, da poveljajo družbeno proslavo in se udeležijo jubilejne razstave ne samo s posetom, temveč tudi z razstavnimi predmeti.

Za izvedbo čebelarskega dela razstave je bil izvoljen poseben odsek, katerega člani so znani čebelarji in člani glavnega odbora Slovenskega čebelarskega društva. Čebelarski odsek razstavnega odbora poziva in prosi s tem dopisom vse slovenske čebelarje in izdelovalce čebelarskih potrebščin, da se odzovejo gorenjemu vabilu.

Opazovalne postaje.

Josip Verbič v Ljubljani.

Februar 1927. Ta mesec je bil že večkrat najmrzlejši zimski mesec. Letos ni delal sile. Zračna temperatura se je skoraj povsod po nižinah čez dan dvignila nad ledišče. Imeli smo tudi mnogo jasnih ali vsaj napol jasnih dni.

Čebele so imele dovolj prilike, da so se po letošnjem zimskem miru, ki menda nikjer ni trajal dosti čez dva meseca, otrebile neprijetnega črevesnega bremena. Splošnega vstajenja so se veselile zadnji dan v mesecu. Nekoliko postaj je ta dan zapisalo celo prinašanje obnožine z leske.

Po prvem izletu so skrbni čebelarji pregledali samo dna panjev. Našli so, da so bile žrtve zime skromne. Mrtvic je bilo pri večini panjev malo, mrtvih družin pa sploh ni bilo.

Da so nekateri panji izgubili stare matice, ni nič čudnega. Čebelarji so se poslužili, hoteč se izogniti ropanju in s tem še večji škodi, edinih za to dobo primer- nih sredstev: dodajanja rezervnih matic ali združevanja.

O navadni bolezni (grizi), ki se pojavlja po dolgih zimah, ni bilo sledu niti na gorenjskem Javorniku, kjer so čebele prezimovale na jesenski mani.

Nobena kmetijska stroka ni tako zanimiva kakor čebelarska in malokatera je toliko napredovala kakor naša; zato se lahko zaveda, da bo deležna odličnega priznanja.

Čebelarski odsek razstavnega odbora prosi čebelarje, naj sedaj ob začetku čebelarskega leta začno premišljati, kaj bodo razstavili, in se naj takoj lotijo zbiranja in pripravljanja razstavnih predmetov. Glavni predmeti bodo med, vosek, izdelki iz njih, panji, čebelarsko orodje in po možnosti žive čebele.

Natančnejši program in druge podatke objavimo v prihodnjih številkah »Slovenskega čebelarja«.

V Novem mestu je g. poročevalcu obol- lel najmočnejši panj. Čebele so imele na- brekle zadke. Dal jim je $\frac{1}{2}$ kg sladkorja, ki ga je razstopil v $\frac{3}{4}$ l vode, ga prekuhal in razstopini dodal poldrugo žličico grenke soli. Panj je hitro ozdravel.

Ta vest nas spominja, da postaja Novo mesto že nekoliko let poroča, da se po- javlja nosemi podobna bolezen. Zdravili so jo s soljo. Ravnali so prav. Kakor sem čital v novejših nemških listih, so v pre- teklem letu po zelo okuženem južnem Ti- rolskem z velikim uspehom uporabljali grenko in navadno sol za zdravljenje in preprečevanje noseme. Poizkuse bodo na- daljevali. Ako se bodo obnesli, ne bomo več imeli strahu pred to nevarno bole- zni, ki je v nekaterih sosednih državah povzročila že ogromno škodo.

Postaja Vržej nima še polnega čebel- njaka, zato namerava nabaviti nekaj novih panjev in vprašuje, ali se je veranda in zaprto medišče s cevko kot begalnico pri novih A.-Ž. panjih obneslo.

G. Žnideršič, ki uporablja omenjene no- vosti, piše, da je veranda važna zlasti pri prevajanju čebel, ker ni treba žrela še posebej mašiti in preganjati čebel, ki pri-

Mesečni pregled za februar 1927.

Razpredelnica L

XXX

K r a j (z morsko višino)	Označba opazovane panja	P a n j e n a t e ž i							T o p l i n a z r a k a			D n i j e b i l o								
		pridobil v			zgubil v				v mesecu čistih dkg	največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	mesečni tretjini dkg															
					pri-dobil	po-rabil	dkg	dne												
		1.	2.	3.					1.	2.	3.									
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	35	50	40	—	—	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	30	20	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	45	65	45	—	—	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	35	50	—	—	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Virmaše pri Šk. Loki	A.-Ž.	—	—	—	30	25	20	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Javornik n. Gor. (553 m)	A.-Ž.	—	—	—	55	60	50	—	—	165	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rova na Gor. (350 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	10	40	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gor. Logatec (476 m)	Amerikanec	—	—	—	40	50	40	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	45	—	—	—	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	26	30	34	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	—	—	—	—	15*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ptuj (221 m)	—	—	—	—	35	40	50	—	—	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hrastnik (250 m)	Gerstung	—	—	—	20	24	20	—	—	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	50	30	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	—	—	—	15	30	35	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	—	—	—	15	35	40	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	30	60	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci (182 m)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	45	55	60	—	—	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Lovrenc na Pohorju (442 m)	Sträuli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Donos izvira od ropa, podatek ne odgovarja zahtevam.

sedajo. Veranda naj tudi varuje čebele ob slabem vremenu, ko prilete domov, da jih veter ne zanaša, kadar nasedajo. Cevko naj uporabljamo kot begalnico, kadar hočemo pobrati med. Po cevki naj odletavajo tudi trotje iz medišča.

Jaz nimam izkušenj o uporabnosti verande in cevke. Zato omenjam, da mi je pred kratkim časom mlad čebelar tožil, da trotje niso hoteli odleteti skozi cevko in da so pomrli v medišču. Več čebelarjev je izrazilo svoje pomisleke o verandi, češ, da bi to pripravo utegnili zlorabljati zavistneži na nezadostno zastraženih pasiških,

ker se da naglo zapreti in bi se čebele potem zadušile.

Kaj pravijo k omenjenim izboljšavam A.-Ž. panja drugi naši poročevalci ali njihovi sosede in znanci, ki so jih že uporabljali? Prosimo objave!¹

¹ Tista mala vežica ne nudi čebelarom nikakega zavetja ob vetrovnem vremenu. To sem točno ugotovil. Tudi meni niso hoteli troti po cevki iz medišča. Če hoče hudoben človek zadušiti panje, bo to z lahkoto storil tudi pri A.-Ž. panjih brez verande. V kratkem objavimo zanimiv članek gosp. Jocija iz Preddvora, ki že več let uporablja verando in cevko kot begalnico, le nekoliko drugačno nego g. Žnidarskič (ali Kuntzsch). Pohvali se zelo. — Op. ured.

Društvene vesti.

TEČAJI

3. aprila v Laškem tečaj o kuhi voska po prvi sv. maši pri g. Hrastniku v Brstniku.

10. aprila v Rogatcu celodnevni tečaj ob 10 dopoldne v šoli pod Donačko goro pri Rogatcu, nato pri g. Fišerju.

24. aprila na Blejski Dobravi ob 3 popoldne v Gasilnem domu. Snov: Kužne čebelne bolezni — praktična opravila.

1. maja na Jesenicah celodnevni tečaj. Začetek ob 10 dopoldne pri čebelnjaku g. Šetina.

Čebelarji, udeležite se prireditev v obilnem številu!

Seja širšega odbora dne 20. januarja 1927. Navzonči gospodje: prošt Kalan, Arko, Bukovec, Černež, Jurančič, Močnik, Okorn, Peterlin, Strgar, Šmajdek, P. T. Tavčar, Ivo Verbič, Josip Verbič, Viktor Vokač.

G. predsednik je konstatiral sklepčnost. Zapisniki zadnjih sej so se prečitali. Tajnik je poročal o izvršitvi posameznih sklepov. K točki »Novi lokali za blagovni oddelek« sta poročala gg. Ivo Verbič in Vokač. Zapisniki prejšnjih sej so se odobrili.

Volitev blagajnika. — Tajnik je poročal o vzrokih, zakaj je dosedanji g. blagajnik podal ostavko kot vodja blagovnega oddelka in blagajnik društva. O stvari se je vnel dolg razgovor. Sklenilo se je, naj predsednik društva g. prošt Kalan vpliva na g. ravnatelja Mesarja, da umakne odpoved.

Blagovni oddelek. — Tajnik je poročal o najeminski pogodbi, ki jo je sklenilo društvo z g. Bukovcem. Odobril se je pravilnik o poslovanju tvornice za izdelovanje satnic. Vodstvo tvornice se je poverilo g. Bukovcu.

Cena, ki naj se plača za kg izdelanih satnic, se bo določila po ugotovitvi vseh stroškov, ki so zvezani z izdelavo. G. blagajnik se je pooblastil, da izplačuje vodji delavnice za plačilo delavcev in za druge izdatke predplačila.

Slučajnosti. — Tajnik je prečital dopise na »Zvezo jugoslov. čebelarских društev« glede kongresa in razstave v Pragi. Sklenilo se je: Za razstavo so se dovolila sredstva: 1. za nakup karte Slovenije, na kateri bodo označene naša organizacija, opazovalne postaje, pašne razmere itd.; 2. za nabavo milimetrovskega papirja za napravo statističnega pregleda o razvoju društva; 3. za nakup hojevega, ajdovega, cvetličnega, kaduljnega in ožepčevega ter akacijevega medu, in sicer od vsake vrste približno po 40 kg. Iz teh vrst medu v steklenicah se bo razstavila velika skupina. G. Strgar je predlagal, naj se društvo obrne do »Zveze jugoslov. čebelarских društev« v Belgradu, odnosno do »Vseslovenske čebelarske zveze« v Pragi, da sporoči ugodnosti, ki jih bodo uživali razstavljalci, nadalje glede odlikovanj (ali so brezplačna ali jih je treba plačati), kako se bodo odlikovanja razdeljevala, kakšna bodo častna darila in koliko jih bo. Treba tudi, da čimprej zvemo za razstavne pogoje ter za osebe, ki bodo v razsodišču. Vsi ti pogoji so bili kot nujni sprejeti.

Za čebelarski muzej se je dovolil letni kredit v znesku 1500 Din. Ni pa treba, da bi ga vodja muzeja moral porabiti v poslovnem letu, za katero je dovoljen. To stori lahko še prihodnje leto, pozneje pa ne. Vodji muzeja je prepuščeno, da nakupi za muzej prikladne predmete, a mora potem poročati na prvi odborovi seji.

Tajnik je poročal o predavanjih in tečajih. Sklenilo se je, da bo društvo prispevalo vsak mesec za dve predavanji odnosno tečaja. Poročilo g. Hočevarja s Krke, da je podružnica prenehala, se je vzelo z obžalovanjem na znanje. Sklenilo se je, da se pozovejo tamošnji čebelarji, naj poizkušajo že z ozirom na inventar, ki bi ob razpadu podružnice pripadel osrednjemu društvu, podružnico obnoviti. — Prošnja g. Mišmaša za podporo se je odklo-

nila, ker društvo ne dobiva nobene državne podpore. Istotako se je odklonila prošnja podružnice v Št. Rupertu. Člani te podružnice naj zadevo sami uredijo. Društvu »Borba« v Novem mestu se je dovolil en brezplačni izvod »Slov. Čebelarja«. Pravila »Vseslovske čebelarske zveze« se bodo obravnavala na prihodnji seji. Načelstvo se je pooblastilo, da imenuje reprezentante v častno predsedstvo vseslovskega kongresa.

Vesti iz podružnic.

Seja ljubljanske podružnice se vrši dne 12. aprila 1927, ob 8. uri zvečer pri »Nacetu«. Prosim za polnoštevilno udeležbo. — Fr. Prezelj, t. č. tajnik.

Čebelarska podružnica za Rogatec z okolico priredi v nedeljo 10. aprila t. l. čebelarski tečaj. Dopoldne v šoli pod Donačko goro, popoldne pri čebelnjaku g. Jakoba Fišerja. Predaval bo čebelarski učitelj g. Jože Okorn iz Ljubljane. Pričakujem, da se udeležijo vsi člani.

† **Starosta gorenjskih čebelarjev Franc Razinger**, posestnik v Rovtjah pri Sv. Križu nad Jesenicami, je umrl 18. jan. t. l. po daljšem bolehanju v starosti 68 let. Pokojnik je bil navdušen čebelar in vsa leta, odkar obstoji čebelarska podružnica na Jesenicah, njen zvesti član. Čeprav skoro nepismen, je vendar bil pokojnik prav zavzet za napredno čebelarstvo in težko je pričakoval vsake številke »Čebelarja«, kajti vpregel je svoje otroke, da so mu morali prečitati vse, prav se. Njegovo dolgoletno čebelarjenje — vsaj imajo pri Adamičevih čebele, odkar pomnijo ljudje — mu je nudilo toliko pogleda v življenje čebel, da se je dalo z njim prav lahko kramljati ure in ure o tem predmetu. Star praktik, a vendar dovzeten za vse novosti. Počivaj v miru, blaga duša!

—e—

Podružnica v Horjulu pri Vrhnikih je imela občni zbor dne 6. januarja t. l. v šoli. Preteklo leto je štela 11 članov. Delovanje ni bilo tako živahno kot prejšnje leto, to pa zaradi silno slabe letine; saj so nam junija meseca umirale čebele od lakote. Zato se čebelarji nismo shajali, dasi ne gledamo kislih obrazov. Iz istega razloga smo opustili prireditve čebelarske veselice.

Veliki župan nam je nakazal za izboljšanje paše podporo 500 Din. Blagajna izkazuje 1004 Din dohodkov in 904 Din izdatkov, torej gotovine 100 dinarjev. V hranilnici imamo naloženih 743 Din, a za voz smo še dolžni 750 Din. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: Andrej Bastarda za predsednika, Andrej Bizjan za namestnika, Anton Urbančič za tajnika in blagajnika, Franc Železnik in Anton Filipič pa za odbornike. Sklenilo se je: 1. da se na račun dolga za voz plača 400 Din (dolgujemo še 350 Din); 2. da se zopet kupi 1000 akacijevih sadik, katere posade čebelarji; 3. Osrednje društvo se prosi, da priredi predavanje o kužnih boleznih na kako nedeljo v zimskih mesecih; 4. priredila se bo čebelarska veselica, da poplačamo dolg za voz ter nabavimo točilo in čistilnik za med; 5. shramba za podružnični voz se bo preskrbela v Horjulu. — A. Urbančič, tajnik.

Na občnem zboru podružnice za Gorje 6. januarja t. l. je bilo sklenjeno, da se izpremeni naziv podružnice v Dobra-va-Gorje in da vsak kraj zase voli svoj odbor. — Dne 9. januarja je bil na Dobravi izvoljen naslednji odbor: za predsednika in

tajnika Janko Ramovš, žel. uradnik; za blagajnika Janko Kos, za odbornike pa: Štefan Razinger, Jožef Sodja, Lovro Sodja, Blaž Ambrožič in V. Rožič. Za delegata za društveni občni zbor je bil izbran Janko Ramovš, za njegovega namestnika pa Štefan Razinger. — Sklenilo se je tudi, da se za izboljšanje čebelne paše spomladi posadi 5000 akacijevih sadik in 100 sadik pravega kostanja.¹ Lansko leto se je posadilo 2000 akacijevih sadik, ki prav dobro uspevajo. — Janko Ramovš, preds.

Podružnica v Vel. Laščah je imela dne 20. decembra 1926. leta občni zbor. Udeležba je bila kljub pravočasni objavi v društvenem glasilu malo zadovoljiva. Za načelnika je bil izvoljen Anton Žužek, za njegovega namestnika France Rozman, v odbor pa Anton Ogrinc, Jernej Hočevar in Jernej Petrič, zadnji tudi za tajnika in blagajnika. — Za delegata je izvoljen Anton Ogrinc, za namestnika pa Franc Bavdek, ta je s Francetom Maroltom tudi pregledovalec računov. Od blagajnika predložen račun za leto 1926. je bil odobren. — Sklenilo se je prositi za predavanje konec marca ali aprila meseca. — Jernej Petrič, tajnik.

Anton Stefanciosa, načelnik.

Podružnice za Kapelo-Radence je imela občni zbor na dan sv. Štefana 1926. l. Prečital se je zapisnik in odobril. Pregledali so se računi in preštel denar. Bilo je vse v redu. Izvršile so se volitve, in sicer je bil izvoljen za načelnika g. Alojz Knez v Kapeli, za tajnika Joško Glaser, za blagajnika Janko Kolar, Janez Klajnšek in Anton Žeuger pa za odbornike. Razvila se je nato živahna debata o tečajih, ki so bili v preteklem letu v področju podružnice. Obema predavateljema se je izrekla prav prisrčna zahvala za njun trud.

Joško Glaser, t. č. tajnik.

Podružnica na Vrhnikih je imela občni zbor dne 2. januarja t. l. V novi odbor so bili izvoljeni: Milan Šifrer za predsednika, Franc Markelj za podpredsednika, Ivan Buh za tajnika in blagajnika, Val. Košmerl, Franc Grom in Anton Maček pa za odbornike. Za delegata je bil izvoljen Milan Šifrer.

Podružnica v Vodicaх nad Ljubljano je imela občni zbor dne 27. decembra 1926. l. Udeležilo se ga je 10 članov, šteje jih pa podružnica 15. Računi so se našli v redu. Med letom je bilo eno predavanje.

Zbor je izvolil naslednje odbornike: za predsednika Fr. Koželja, za podpredsednika Fr. Jerneja, za tajnika in blagajnika Fr. Ziherla, za odbornike Andr. Rasulnika in Iv. Zupana; za delegata za občni zbor v Ljubljani pa Fr. Černivec. Vsi člani skupaj imajo 50 kranjčev, 93 A. ž., 36 eksportnih, 2 ameriška in 2 nemške mere panja

¹ Živeli! Urednik.

Nečlani v podružničnem okolišu imajo približno 100 kranjčev in 100 panjev s premičnim delom.

Odbor je sklenil, naj se priredi dne 4. maja t. l. ob 2 popoldne pri čebelnjaku g. Inkreta v Šinkovem turnu predavanje o napredku čebelarstva. Končno je odbor sklenil, da zaprosi osrednje društvo za ustanovitev opazovalnice v Vodicah.

Franc Ziherl, t. č. tajnik.

Podružnica v Hrušici pri Ljubljani je imela občni zbor dne 16. januarja t. l. V l. 1926. je štela 15 članov. Blagajna izkazuje 120 Din dohodkov in 10 Din izdatkov, torej 110 Din prebitka. Izvolil se je tale odbor: Anton Peterca za predsednika, Ignacij Mrcina za podpredsednika, Florijan Gostič za tajnika in blagajnika, Lovro Šubelj, Janez Jažer in Janko Arnšek pa za odbornike. Sklenilo se je, da priredi podružnica v maju enodnevni tečaj pri vzornem čebelnjaku g. predsednika v Zadvoru. Za delegata

za občni zbor osrednjega društva je bil izvoljen g. Ignacij Mrcina, posestnik v Gor. Kašlju.

Podružnica za Šmartno pri Litiji in okolico je imela dne 26. decembra 1926 občni zbor. Udeležencev je bilo malo. Izvoljen je bil naslednji odbor: za načelnika Franc Peklar, občinski tajnik v Šmartnem, za odbornike Franc Koprivnikar, Franc Vidic, Ivan Javornik, za tajnika Pavel Bric, za blagajnika Miha Bernik, za delegata pa Miha Bernik. — Odbor je sklenil, da priredi podružnica dne 8. maja 1927. l. po prvi maši v Šmartnem pri Litiji v šolskem poslopju predavanje o čebelarstvu sploh in prosi osrednje društvo, naj pošlje čebelarškega učitelja. — Pri zborovanju je bilo tudi omenjeno, da je naročnina na »Slov. Čebelarja« proti drugim poučnim društvenim glasilom previsoka in da jo člani težko prenesejo, nekateri je pa sploh ne morejo. — Franjo Peklar, načelnik.

Drobiž.

Av gust Bukovec.

Cvetje iz tujih logov. Goriški »Gospodarski vestnik« je objavil v letošnji 2. številki članek »Nov način krmljenja čebel«, ki ga je spisal g. J. Vodopivec.

V članku piše o tem načinu tako: »Ker je letos sploh premalo medu, treba bo seči po sladkorju.

S tem pa bomo tako krmili:

Na 10 kg prilijemo 1 do 2 l vode, to postavimo v posodi k ognju, na žerjavico. Na štedilniku pa polagoma razgrevamo z zakritimi obročki, da se vse raztopi. Paziti je treba, da se ne prismo di ali porumeni, zato je treba neprestano mešati. Ko se je vse raztopilo, kuhajmo dalje, da zopet voda izhlapeva in polagoma izhlapi, ne sme pa porumeneti. Raztopina postaja vedno gostejša. Ko je tako gosta, da se napravijo strjene nitke kot pajčevina, ko vzdignemo kuhalnico iz lonca, je dovolj zgoščeno. Tedaj vzamemo posodo od ognja, ker drugače se stvorijo zopet zrnca iz sladkorja, kakor so bila prvotno.

To gsto tekočo zmes potem nalijemo v pripravljena koritca iz močnega papirja.

Koritca si napravimo, ako primerno velik kos papirja na robih privihamo navzgor ter ga postavimo v prazen okvirček svojih panjev. Postavimo ga na mizo ali na vodoravno ploskev, pa nalijemo s to gsto tekočino.

Ko se to ohladi in strdi, papir odvezamemo ali ga pustimo na sladkorni plošči.

To ploščo potem privežemo z droboz žico k okvirčku in potisnemo v sredo čebel. gnezda.

Ta sladkorna plošča ima lahko 1 do 2 kg. To je pač odvisno od naših velikih ali manjših okvirov in pa nas samih.

Razume se, da je treba pozneje izpraznjene okvirčke odstraniti, da nam čebele ne izgotovijo na njih čiste trotovine.

To je zares nov način pitanja čebel, toda recept je sestavljen na podlagi zastarelih nazorov.

Znano je, da morajo čebele trsni (pesni) sladkor »predelati« v sadni (in grozdni) sladkor, sicer ga ne morejo uživati. Že ko srkajo sladkorno raztopino, dovajajo posebne žleze, ki jih imajo v glavici, neke kvasice (fermente), ki povzročajo, da se trsni sladkor izpremeni v sadnega (in grozdnega). Ta proces je znano označila s pojmom invertacija (predelava). Čebelarški znanstveniki so z obsežnimi poizkusi dognali, da potrebujejo čebele pri predelavi sladkorja poleg obnožine tudi mnogo vode, sicer ga ne morejo zadostno predelati. Baš zato priporočajo povsod, da moramo sladkor, ki ga nameravamo pokladati (pitati), raztopiti v vodi v razmerju 1 : 1, torej na kilogram sladkorja liter vode. To razmerje priporočamo zlasti spomladi, ko čebele same silijo na vodo, ki je potrebujejo za zalego. Jeseni bomo sladkor raztopili v razmerju 2 kg : 1½ l.

Način, ki ga priporoča g. Vodopivec, je pa vrh tega še tako zamuden, da ga že zaradi tega ne moremo priporočati nikomur. Kdo bo ulival kolače, jih privezaval v satnike in brskal spomladi po čebelnem gnezdu, če pa to lahko opravimo na enostavnejši in primernejši način. Čisto prav piše g. V. na koncu svojega članka, da »ugodnosti tega načina krmljenja neče nadalje razmotrivati«. Naj le pri tem ostane!

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	160	—
Euskol (zavitek)	8	—
Kadilniki (boljši)	90	—
Kadilniki	85	—
Čebelarska kapa s tkanino	45	—
Čebelarska kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	30	—
Pajčolani	34	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	46	—
Čebelarske pipe (pihalnik Dathe)	70	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	8	50
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	30	—
Čebelarske rokavice	80	—
Samokadilnik »Vulkan«	125	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	18	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice	14	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konzerviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnim sitom, iz zelo močne pločevine, emajliran	130	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	12	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 4 kg	12	—
Pločevinaste posode za med, za 55 kg	200	—
Pločevinaste posode (glej doza) za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu	20	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	50
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	1000	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z bronastim okriljem, za 3 satnike	1100	—
Pločevinasto točilo za med, najnovejšega sestava za 3 satnike, 27×41 cm, emajlirano	1120	—
Pločevinasto točilo za med, z bronastim okriljem in emajlirano	1220	—
Pločevinasto točilo za 10 okvirov, obojestransko, za velike obrate	3580	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	28	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	44	—
Svetiljke za zalivanje satnic	53	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Žica v klobčiču, dkg	—	40
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 10 satnikov	280	—
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	325	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	350	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1·25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1·50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1·40	2	80
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —20	—	40
h) ¼ kg kvačic	5	—
i) kljukica za vratca	—	35
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
k) cevka za A. Ž.-panj z verando	8	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	40	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojišča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	—
Matična rešetka, močna (domačega fabrikata), za 1 panj	12	—
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	150	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	34	—
Klešče za gorko stavbo	26	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Begalnica	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—